מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל שימוש מושכל ומשולב בשלושת כלי מש"ה לפענוח מילים לא מוכרות בטקסטים מורכבים
- לזהות את מבנה הטקסט ואת מטרתו באמצעות תעודת זהות ומילות קישור כקשרים לוגיים
- לנסח רעיון מרכזי במילים עצמאיות ולהבחין בינו לבין פרטים משניים
- לפרק שאלות הבנת הנקרא ברמת בגרות לרכיבים ולזהות את סוג התשובה הנדרש

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – היכרות עם המרכיבים

1. א – כותרת, במה, מוען, נמען, תאריך

חלק ב' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – בדיקת הבנה

1. נכון – טקסט ישן עלול להכיל מידע שכבר התיישן או השתנה
2. לא נכון – הנמען הוא מי שהטקסט מיועד אליו, ואילו הכותב הוא המוען

חלק ג' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – השלמת מושגים

1. במה
2. מוען

חלק ד' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – זיהוי לפי סוגה

1. 1 – ג (נמען: מי שמחפש דירה להשכרה)
2. 2 – ד (נמען: קהל רחב שמתעניין באירועים)
3. 3 – א (נמען: אדם מסוים בשמו)
4. 4 – ב (נמען: כלל הציבור העובר במקום)

חלק ה' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – הכרת השלבים

1. א – לפני הקריאה
2. ב – עוצרים בסוף כל פסקה ושואלים מה למדתי
3. ב – תוך כדי הקריאה

חלק ו' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – התאמת פעולות לשלב

1. 1 – ג (לפני הקריאה)
2. 2 – א (לפני הקריאה)
3. 3 – ב (תוך כדי הקריאה)

חלק ז' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – יישום על טקסט

1. שאלה שמבוססת על הכותרת או התמונה, הקשורה לנושא הצפוי של הטקסט

חלק ח' – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – זיהוי סוגי הקשר

1. 1 – ג (הוספה)
2. 2 – א (ניגוד)
3. 3 – ד (סיבה)
4. 4 – ב (סיכום)

חלק ט׳ – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – שימוש נכון בקשרים לוגיים

- 1. א – למשל
- 2. ב – תוצאה

חלק י׳ – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – ניתוח וכתיבה

חלק י״א – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – מכירים את האסטרטגיה

- 1. לא נכון – קוראים לאט, ולעיתים פעמיים, כולל המילים הקטנות שבשאלה
- 2. נכון – באיתור מידע התשובה נמצאת בטקסט עצמו
- 3. נכון – כל מילת הוראה מרמזת על סוג התשובה המצופה

חלק י״ב – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – זיהוי ויישום

- 1 – ד (קוראים לאט פעמיים אם צריך, גם מילים קטנות)
- 2 – ג (בודקים אילו פרטים ורמזים כבר נתונים בשאלה)
- 3 – א (מקיפים מילות הוראה כמו הסבירו, השוו, הביאו ראיות)
- 4 – ב (קובעים איזה סוג תשובה נדרש וכמה חלקים צריכים להופיע בה)

חלק י״ג – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – שלושת סוגי התשובה

- 1. א – איתור מידע
- 2. א – מספר פרטים מדויק בתשובה

חלק י״ד – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות על כל האסטרטגיות

- 1. ב – שורש
- 2. ג – הקשר
- 3. ב – מוען

חלק ט״ו – חזרה מסכמת – יישום בכתיבה

- 1. תשובה הכוללת חמישה פרטים מדויקים ורלוונטיים לטקסט שנבחר
- 2. ניתוח מלא הכולל זיהוי מילות השאלה, סוג התשובה הנדרש ותכנון התשובה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מראה בחירת כלי מתאים להקשר ולא ניחוש אקראי
- הרעיון המרכזי כולל נושא ומה נאמר עליו, בלי פרטים או דוגמאות, ובניסוח עצמאי
- זיהוי נכון של סוג השאלה לפי מילות ההוראה (הסבירו, מצאו, הביעו דעה) לפני כתיבת תשובה

טיפים להפעלה:

- ניתן לפרוס את החוברת על פני שישה שיעורים, פרק אחד לשיעור, עם חזרה קצרה על הפרק הקודם בתחילת כל מפגש
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בשני כלים ממש״ה בלבד ולהרחיב בהדרגה לשלושה
- בפרק מילות הקישור כדאי לשמור על הצבעוניות הקבועה (סיבה ירוק, תוצאה כחול) כדי לחבר בין החוברת לכרזות הכיתה
- בפרק האחרון מומלץ לתרגל על שאלות מבחן אמיתיות מהחומר הנלמד בכיתה, כדי לחבר את האסטרטגיה למציאות הבגרות

חוברת תרגול – קוראים חכם: אסטרטגיות קריאה

קוראים חכם – אסטרטגיות קריאה

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מש״ה: פותרים מילה חדשה
2. פרק 2 – תעודת זהות של טקסט
3. פרק 3 – לפני · תוך כדי · אחרי הקריאה
4. פרק 4 – מילות קישור ככלי לוגי
5. פרק 5 – רעיון מרכזי של טקסט
6. פרק 6 – השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בחוברת שישה פרקים, כל אחד מתרגל כלי קריאה אחד מתוך ארגז הכלים של הקורא החכם. עברו על הפרקים לפי הסדר, פתרו באופן עצמאי ובדקו מול הדוגמאות שבכל פרק. בסוף כל פרק כתבו במשפט אחד מה החידוש עבורכם.

בנק מילים: מוען | במה

1 חלק א' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – היכרות עם המרכיבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אילו חמישה מרכיבים כלולים ב'תעודת הזהות' של טקסט?

(א) כותרת, במה, מוען, נמען, תאריך (ב) נושא, רעיון מרכזי, סיכום, מסקנה, ביקורת

(ג) שורש, מילון, הקשר, ניחוש, בדיקה

2 חלק ב' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – בדיקת הבנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	תאריך הפרסום של טקסט יכול לעזור לנו לדעת אם המידע בו עדיין עדכני	☐	☐
2	'נמען' הוא תמיד מי שכתב את הטקסט	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ של טקסט הוא המקום שבו הוא פורסם, למשל עיתון, אתר אינטרנט או קיר ברחוב

2. כדי לדעת מי כתב את הטקסט בודקים מי ה_____ שלו

4 חלק ד' – פרק 2 • תעודת זהות של טקסט – זיהוי לפי סוגה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מודעה המחפשת דייר לדירה	___	**א.** נמען: אדם מסוים בשמו
2. ידיעה חדשותית באתר חדשות	___	**ב.** נמען: כלל הציבור העובר במקום
3. מכתב אישי	___	**ג.** נמען: מי שמחפש דירה להשכרה
4. כרזה המודבקת ברחוב	___	**ד.** נמען: קהל רחב שמתעניין באירועים

5 חלק ה' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – הכרת השלבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה שלב ממלאים תעודת זהות לטקסט ומנחשים מה יהיה בו?

(א) לפני הקריאה (ב) תוך כדי הקריאה (ג) אחרי הקריאה

2. מה עושים בשלב 'תוך כדי הקריאה'?

(א) מסכמים את הרעיון המרכזי במשפט אחד

(ב) עוצרים בסוף כל פסקה ושואלים מה למדתי (ג) מציצים בכותרת ובתמונות בלבד

3. מתי פותרים מילה קשה בעזרת כלי מש"ה?

(א) לפני הקריאה (ב) תוך כדי הקריאה (ג) אחרי הקריאה

6 חלק ו' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – התאמת פעולות לשלב

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שואלים: מה אני כבר יודע/ת על הנושא?	___	**א.** לפני הקריאה
2. מציצים בכותרות המשנה לפני שמתחילים לקרוא	___	**ב.** תוך כדי הקריאה

3. מסמנים מילה קשה ופותרים אותה בעזרת מש"ה	___	**ג.** לפני הקריאה

7 חלק ז' – פרק 3 • לפני • תוך כדי • אחרי הקריאה – יישום על טקסט

ענו בקצרה.

1. בחרו טקסט קצר שתקראו בקרוב. כתבו שאלה אחת ששאלתם את עצמכם לפני הקריאה, לפי הכותרת והתמונות.

8 חלק ח' – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – זיהוי סוגי הקשר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בנוסף	___	**א.** ניגוד
2. אולם	___	**ב.** סיכום
3. מפני ש	___	**ג.** הוספה
4. בקיצור	___	**ד.** סיבה

9 חלק ט' – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – שימוש נכון בקשרים לוגיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו מילת קישור משתמשים כדי להביא דוגמה מוחשית לרעיון?

(א) למשל (ב) לכן (ג) אבל

2. במשפט 'המים נוקו, ולכן הצבים חזרו' – מה מציינת המילה 'לכן'?

(א) סיבה (ב) תוצאה (ג) ניגוד

10 חלק י׳ – פרק 4 • מילות קישור ככלי לוגי – ניתוח וכתיבה

ענו בקצרה.

11 חלק י״א – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – מכירים את האסטרטגיה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השלב הראשון באסטרטגיה הוא לקרוא את השאלה פעם אחת ובמהירות	☐	☐
2	שאלת איתור מידע דורשת להעתיק או לנסח פרט שכתוב במפורש בטקסט	☐	☐
3	סימון מילות השאלה כמו הסבירו, השוו או הביעו דעה עוזר להבין איזו פעולה נדרשת	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – זיהוי ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קוראים את השאלה עד הסוף	___	**א.** מקיפים מילות הוראה כמו הסבירו, השוו, הביאו ראיות
2. מה השאלה כבר מספרת לי	___	**ב.** קובעים איזה סוג תשובה נדרש וכמה חלקים צריכים להופיע בה
3. מסמנים את מילות השאלה	___	**ג.** בודקים אילו פרטים ורמזים כבר נתונים בשאלה
4. מתכננים את התשובה	___	**ד.** קוראים לאט פעמיים אם צריך, גם מילים קטנות

13 חלק י״ג – פרק 6 • השאלה כטקסט: מפרקים שאלה מורכבת – שלושת סוגי התשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לשאלה ״מה השעה שבה יצאה המשלחת, לפי הפסקה הראשונה?״ יש צורך ב

(א) איתור מידע (ב) פרשנות והיסק (ג) הערכה

2. מילה כמו ״כמה״ בתוך שאלה מרמזת בדרך כלל על צורך ב

(א) מספר פרטים מדויק בתשובה (ב) דעה אישית בלבד (ג) ניחוש חופשי

14 חלק י״ד – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות על כל האסטרטגיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כשנתקלים במילה לא מוכרת ומחפשים את אותיות השורש כדי להיזכר במילים מאותה משפחה, באיזה כלי מתוך מש״ה משתמשים?

(א) מילון (ב) שורש (ג) הקשר

2. איזה כלי מתאים כשאין מילון זמין, אבל יש משפט שלם סביב המילה הקשה עם רמזים כמו ״כלומר״ או ״אבל״?

(א) מילון (ב) שורש (ג) הקשר

3. בתעודת הזהות של טקסט, הפרט שבודק מי כתב את הטקסט נקרא?

(א) נמען (ב) מוען (ג) במה

15 חלק ט״ו – חזרה מסכמת – יישום בכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו טקסט קצר (כתבה, מודעה או סיפור) שקראתם לאחרונה, ומלאו עבורו תעודת זהות: כותרת, במה, מוען, נמען ותאריך משוער.

2. בחרו שאלה מורכבת מחומר שלמדתם, ועברו איתה את חמשת השלבים של ״השאלה כטקסט״: מה היא מבקשת, אילו מילות שאלה והוראה מופיעות בה, ואיזה סוג תשובה (איתור/פרשנות/הערכה) נדרש.

🎟️ כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת לבחור את הכלי המתאים (מילון, שורש או הקשר) לפענוח מילה חדשה בטקסט מורכב?

האם אני מצליח/ה לנסח רעיון מרכזי במשפט אחד, במילים שלי, ולא להעתיק משפט מהטקסט?

איך הרגשתי בשיעור? ☹️ 😐 🙂 😀